

2026 KIŞ OLİMPİYATLARI ADAYLIĞI ÇERÇEVESİNDE ERZİNCAN BAKIR İŞLEMECİLİĞİNE BİR BAKIŞ VE MUHASEBE KAYITLARI

Selami GÜNEY*

Öz

Zamanın her şeyi değiştirme gücü vardır ve toplumlar farkına varmasalar bile bu değişimlerden gerekli payı alırlar ve bu değişimlere ayak uydurmaya çalışırlar. Değişen hayat koşulları ve endüstrileşmenin sonucunda bir zamanların çok popüler olan geleneksel el sanatları zamanla eski önemini kaybetmiştir. Günümüzde kendi atölyelerinde küçük ölçekli işletmeler olarak faaliyet gösteren sınırlı sayıda esnaf tarafından uygulanmaktadır. Bakırcılık binlerce yıldır Anadolu'da icra edilen en eski ve popüler el sanatlarından biridir. Eskiden çoğunlukla Erzurum, İstanbul, Ankara, Çorum, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Erzincan, Tokat, Diyarbakır, Muğla gibi illerimizde bakırdan yapılan eşyalar çaydanlık, tepsi, kahve kapları, çerçeve gibi günlük ev eşyaları olarak kullanılırdı ancak zamanla teknolojik gelişmelerden dolayı ortaya çıkan yeni tür eşyalarla birlikte bu bakır eşyalar evlerden uzaklaştı. Günümüzde bakır işlemeciliği başta Erzincan ve Gaziantep olmak üzere belli başlı birkaç ilde hayatını devam ettirmeye çalışmaktadır ancak küçük işletmelerce bu bakır eşyalar daha çok süs eşyası ya da hediyelik eşya olarak üretilmektedir. İyi bir planlama ve organizasyonla bu işletmeler hem işsizliğe karşı bir çözüm, hem de bu işin yapıldığı iller için iyi bir gelir kaynağı olabilir. Ayrıca maliyet muhasebesi açısından bu işletmeler son derece öğretici ve uygulayıcı merkezler olabilir. Yine Erzurum, Erzincan ve Sarıkamış illerinde yapılması düşünülen 2026 Kış olimpiyatları dikkate alındığında bakır işlemeciliğine verilecek önem hem şehrin tanıtımına hemde şehrin ekonomisine katkıda bulunacaktır. Erzincan'da yapılan bakır işlemeciliğini temel alan bu çalışma günümüzde küçük işletmelerce yapılan bu işin tam vergi mükellefi bir işletmede yapılması halinde ne gibi değişimler olacağını ve bu değişimin muhasebe kayıtlarına nasıl yansıtılacağını saptamak amacıyla yapılmıştır. Üç bölümden oluşan bu çalışmanın İlk bölümde genel olarak bakır işlemeciliğinin tarihi gelişimi hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde Muhasebede mükellefiyet kavramı ve mükelleflerin defter tutmaları için gerekli şartlar hakkında açıklamalar yapılmıştır. Son bölümde ise tam mükellef olan bir bakır işleme işletmesinin yapması gereken muhasebe kayıtları gösterilerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bakır, Bakırcılık, Mükellefiyet, El Sanatları Muhasebesi.

AN OVERVIEW ON THE ERZİNCAN COPPER PROCESS AS A NOMINEE FOR THE OLYMPIC WINTER GAMES 2026 AND RELATED ACCOUNTING RECORDS

Abstract

Time has the power to change everything, and even if societies become unaware of it, they get the necessary share from the changes and try to keep up with these changes. As a result of changing living conditions and particularly industrialization, the traditional handicrafts which once were very popular lost much of their former importance with time. Today they have been practised by a limited number of artisans operating their businesses as small scale owners in their own workshops. Coppersmithing has been one of the oldest and most popular handicrafts practised in Anatolia for thousands of years. Mostly

* Doç.Dr., Erzincan Üniversitesi, İ.İ.B.F./İşletme Bölümü, e-mail : slmguney@hotmail.com

produced in the cities of Erzurum, Istanbul, Ankara, Çorum, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Erzincan, Tokat, Diyarbakır and Muğla, copper objects were used as everyday household items like teakettles, trays, coffee pots and frames. But they were moved away from houses and exchanged with new kinds of goods due to technological improvements. Today, copper business still exists in some cities of Turkey, especially in Erzincan and Gaziantep, but copper objects are mostly produced as decorative items or souvenirs by small businesses. A good strategic plan can allow these small businesses to provide a solution to unemployment and a good source of revenue for the cities in which these copper objects are produced. In addition, in terms of cost accounting, these enterprises can be very instructive and practising centers. Also, considering the 2026 Winter Olympics, which is planned to be held in Erzurum, Erzincan and Sarıkamış, the importance to be given to copper processing will contribute both to the promotion of the city and to the economy of the city. The study which is based on copperwork in Erzincan has been conducted with the aim of determining what kind of changes will occur if this copper work which is being produced by small businesses to day is to be produced by an enterprise which is liable for tax in full and how these changes will be reflected in the accounting records. In the first part of the study, which is made up of three parts, general information about the historical development of copper work has been given. In the second part, the concept of tax liability in accounting and their record keeping requirements of tax payers have been explained and in the last part, some suggestions have been made by showing the accounting record that should be done by a copper processing business which is liable for tax in full.

Keywords: Copper, Coppersmithing, Tax Liability, Handicraft Accounting.

GİRİŞ

Toplumların değişime karşı koyamamasının bir sonucu olarak ortaya çıkan değişim ihtiyacı geleneksel olarak görülen birçok şeyi bir anda ortadan kaldırmıştır. Toplumsal yaşamının birçok alanında kullanılan bakır bu değişimin sonucu olarak günümüzde sadece hediyelik eşya ürünleri yapımında ve daha çok sanayi alanında kullanılan bir maden haline dönüşmüştür. Kolay işlenmesi ve ülkemiz coğrafyasında çok bulunmasından dolayı o alanda bir sanayi ve iş kolu olan bakırcılık günümüzde birkaç küçük işletmenin emek yoğun olarak faaliyet sürdürmeye çalıştığı bir hale dönüşmüştür.

Bu amaçla özellikle bakır işlemeciliği ile tanınan Erzincan ili özelinde hem bakır işlemeciliğinin Erzincan'daki bugününe ışık tutmak aynı zamanda gerekli destek sağlanması halinde bakır işlemeciliğinin Erzincan ekonomisine yapabileceği katkılara, ayrıca tam mükellef bir işletme olması halinde muhasebede yapacağı kayıtlar hakkında yardımcı olmak bu çalışmanın ana gayesini oluşturmaktadır.

1. ERZİNCAN HAKKINDA GENEL BİLGİ

Doğu Anadolu'nun kavşak noktasında bulunan Erzincan İlinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından adrese dayalı kayıt sistemi verilerine göre yayınlanan nüfusu 226.032 kişidir. Söz konusu bu nüfusun 154.068 kişisi kent merkezinde, 71964 kişisi ise kırsal kesimde yaşamaktadır (<http://www.nufusu.com/il/erzincan-nufusu>).

Cumhuriyet döneminden önce tarım ve hayvancılığa dayanan bir ekonomiye dayanan kent ekonomisi bugünde yine aynı özelliğini sürdürmektedir. İbn-i Batuta XIV'yy'da kentte dokumacılığın ve bakır eşya yapımının ileri düzeyde olduğundan bahsetmektedir. Diğer bir gezgin olan Evliya Çelebi XVII yy'da Erzincan'ı alçak duvarlı kalesi içinde; 200 ev ile bir cami, kale dışında ise 1800 ev, 7 cami, 60'dan fazla mescit ve 500'den fazla dükkânın yer aldığı bir çarşı ve bedestenden bahsetmektedir. Özellikle 500'den fazla dükkânın varlığının Erzincan ilinin gelişmiş bir ticari hayata sahip olduğuna işaret etmektedir (<http://www.erzincangazetesi.com.tr>).

Uzun yıllar süren savaşlar sonucunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında da Erzincan ilinin tarım ve hayvancılığa dayanan ekonomik yapısı devam etmiştir. Tüm doğu illerinde olduğu gibi Erzincan ilinde de o yıllarda sanayiden söz etmek mümkün değildir. Bu şartların yanı sıra 1939 yılında yaşanan deprem şehrin kalkınma çabalarına olumsuz etki yapmıştır. Deprem riski gerçeği özel kesim yatırımlarının ile gelmesini engellemiştir. 1960'lı yıllardan sonra şehirdeki altyapı çalışmalarının kırsal kesime yani köylere ve beldelere götürülmesine çalışılmış, bu yıllarda yapılan köprü, su elektrik gibi hizmetlerle köyden kente göçün önüne geçilmeye çalışılmıştır (Yavi,1994, 238).

1970 ve 80'li yıllara gelindiğinde Erzincan'da bakırcılık en gözde meslek olmuştur. Hem yurtiçi hem de yurtdışında bakırdan yapılan işleme süs eşyalarının pazarlanması ile bu meslek dalı yüzlerce ailenin geçim kaynağı olmuştur (Yavi,1994, 239).

Şehrin ekonomisinde yaşanan bu olumlu gelişmeye bağlı olarak artan ticareti yoğunluk sayesinde gelişmeye ve tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomiden ticari ağırlıklı bir ekonomiye geçmeye çabalayan ekonomik yapı 1992 yılında yaşanan deprem felaketi ile 1939 yılından sonra ikinci bir yıkıma uğramış depremden sonra

özellikle Erzincanlı iş adamları şehri terk etmişlerdir. İş adamlarının şehri terk etmeleri ile birlikte birçok iş yeri kapanmış, kurulu fabrikalar çalışamaz hale gelmiştir. Erzincan ilinin ekonomik olarak kendini toplaması 2000’li yıllarda olmuştur. Özellikle Ergan Dağı Tesisinin hizmete açılmasından sonra Erzincan kış sporları cazibe merkezi haline gelecektir (Yavi, 1994, 239).

Erzincan, 2017 yılında açıklanan ve 23 ili kapsayan fabrika binası yapımı makine alımı ve en önemlisi üretilecek ürünün alım garantisi veren ve cazibe merkezleri olarak bilinen teşvik kapsamına da alınmıştır (11.01.2017 tarih ve 29945 sayılı resmi gazete).

2. BAKIR İŞÇİLİĞİ

İnsanoğlu tarafından bulunan ve kullanılan en eski maden olan bakır kolay işlenmesi bakımından tercih edilen bir obje olmuştur. Bakırcılıkta, madenin işlenmesinin kolay olması nedeniyle en eski el sanatı olma özelliğini korumaktadır (Kaya, 1981, 1).

Bakır madeninin kolay işlenmesi nedeniyle en küçük fincan kabından büyük büyük kazanlara varıncaya kadar birçok ürün üretilmiş ve kullanılmıştır. Ayrıca bu iş zamanla başlı başına bir sanat kolu haline gelmiştir. Bakırın yaygın olarak kullanımı halkın yüzyıllardır süregelen yaşamında önemli bir yer edinmiştir. Halen daha halk arasında kullanılmakta olan leğen, bakraç, kazan güğüm ibrik gibi eşyaların temelinde bakır bulunmaktadır. Sosyo-ekonomik yapının getirdiği olumsuz değişimler sonucunda artık insanbakır kullanımını çok hızlı bir şekilde terk ettiği görülmektedir (Karabacak, 2011, 80).

Çok eski zamanlardan bugüne ulaşmayı başaran nadir el sanatlarından biri olan bakırcılık, diğer tüm el sanatlarında olduğu gibi fazla emek ve zaman istememektedir. Verilen emek ve zamanın karşılığında üretim miktarının az olması, yapılan ürünlerin satışından elde edilen gelirin yeterli düzeyde olmaması; aynı gereksinimi karşılayan değişik hammaddeli sanayi ürünlerinin çok çeşitli ve bol miktarda bulunabilmesi fiyatının el sanatlarına göre çok büyük oranlarda ucuz olması bu tür ürünlerin giderek piyasadan silinmesine neden olmaktadır. Ancak bakırcılığın Türkiye’de bazı merkezlerde hala geçerli olduğu ve bu sanatla geçimini sağlayan kişilerin var olduğu

bilinmektedir. Bakırcılık günümüzde eski durumunu koruyamamakla birlikte, Türkiye'nin İstanbul, Ankara, Çorum, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Erzincan, Tokat, Diyarbakır, Muğla vb. yörelerinde bir el sanatı olarak sürdürülmektedir (Özdemir, Kaya, 2011, 1250).

3. GÜNÜMÜZDE BAKIR İŞLEMECİLİĞİ

Bilinen ilk madenlerden biri olması nedeniyle yüzyıllar öncesine giden bir tarihi olan bakır işlemciliği günümüzde daha çok hediyeelik eşya süs eşyaları olarak işlenmektedir. Artık daha küçük objeler halinde çalışıldığı için yeni teknikler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu tekniklerin başında bakır el işlemciliği diye adlandırılan yeni bir bakır işleme tekniği daha ortaya çıkmıştır. Tekli diye de adlandırılan bu el işlemciliğinde tornavidaya benzer farklı incelikte çelik kalemler kullanılmaktadır (Belli, Gündoğ,1994,58).

Bakır işlemciliği geleneksel el sanatlarımızın pek çoğunda da olduğu gibi araç gereç yönünden çok fazla malzemeye ihtiyaç duymaz. Alet ve araçtan çok elin işçiliği öne çıkmaktadır. Bakır el işlemciliğinde malzeme: işlenecek bakır eşya ile bakır işleme kalemleridir. Bakır işlemede kullanılan araç ve gereçler: Bakır işleme kalemleri, pergel, cetvel, karbon kâğıdı, bileyi - zımpara taşıdır (Belli,1988,33).

Bakır işlemciliğini aşağıdaki şekilde sınıflandırabiliriz:

- a) Makine El İşlemciliği
- b) Baskı Tekniğiyle Üretim
- c) Mine İşleme
- d) Bakır Üzerine Portre çalışması
- e) Rölyef Çalışmaları (Özdemir, Kaya,2011,1270).

3.1. Bakırcılığın Erzincan Ekonomisindeki Yeri

Gelişen teknoloji beraberinde el emeği ürünlere olan talebi azaltmış, buna bağlı olarak seri üretim yapan fabrikasyon ürünler daha cazip fiyatları sebebiyle el işçiliğini bitme noktasına getirmiştir. El emeği çokça kullanılan bakır işlemciliği aynı zamanda bir istihdam kaynağıdır. Bakırcılığın popüler olduğu dönemler olan 1960-1980 yılları arasında bu atölyelerde çalışan sayısı 1000 kişiyi bulmaktaydı. Günümüzde bu sayı 40'ı

geçmemektedir (Erzincan Valiliği, Erzincan Kültür ve Turizm Envanteri, Ermat Ofset, Erzincan, 2007.)

Bakır ustaları tarafından yapılan el işleme bakır ürünleri 1975 yılında Erzincan Belediyesi tarafından yapılan yer altı çarşısında pazarlanmaktadır. 1980 ve 90'lı yıllarda ise 30 esnaf bakır işlemsi ürünler satmaktayken bugün bu sayı sadece 15'tir. Bu dükkânlar ise asıl katkı sağlayacak olan süs eşyalarından ziyade bakırdan yapılan tavalar, cezveler, bakır fincanlar, saatler, bakırdan satmaktadır. Oysa porte çalışmaları, rölyef çalışmaları daha çok katkı sağlayacak ürünlerdir (İktisadi Araştırma Vakfı, Erzincan Ekonomisi 2023 Vizyonu, İstanbul, 2012).

Erzincan Belediyesi yeraltı çarşında faaliyet gösteren onbeş dükkânın yıllık ortalama ürün satışı 1 milyon TL'yi geçmemektedir. Bakırcılık için bu miktar çok düşüktür. Fakat asıl kötü olan durum bu satışların sadece yüzde yirmi beşi bakır ürünlerini oluşturmasıdır. Özellikle Erzincan'da gerçekleştirilen bakır el işleme çalışmaları Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası tarafından coğrafi işaret kapsamında tescil ettirilmiştir. Üreticilerle çalışma komisyonu oluşturulmuş, bu sanatın tekrar iç ve dış piyasalarda canlandırılması için çalışmalar sürdürülmüştür /sürdürülmektedir. Böylelikle 60'lı yıllarda altın çağını yaşayan ancak fazla üretim amacıyla, kalitesiz mal üretimiyle önemli ölçüde değer kaybeden bu el sanatının yine kaliteli el işlemleriyle dünya pazarlarına açılması, tescilli bu ürünün Erzincan'da tekrar sektör haline getirilerek 3 bin - 5 bin kişinin istihdamı hedeflenmektedir (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005 yılı raporu, s.66).

3.2. 2026 Kış Olimpiyatları Çerçevesinde Erzincan Bakırcılığı

Türkiye'nin 2026 Kış olimpiyatlarını düzenlemek amacıyla çalışma başlattığı ilgililer tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır (<http://www.tkf.org.tr/tr/haber>). Erzurum-Sarıkamış-Erzincan üçgeninde yapılması düzenlenen bu olimpiyatlarda en az 1 ay boyunca tüm dünyanın ilgisinin bu üç bölgede olacağını göstermektedir. Ayrıca bu yarışmalarda yarışmacı olarak binlerce sporcu ve yine binlerce sporsever bu illere akın edecektir. Bir yere gidildiğinde aranan ve alınmak istenen ürünler genelde o bölgeyi tanıtabilecek ve yıllar sonra görüldüğünde o günleri anımsatacak ürünler olacaktır. Dünyada ses getirecek özellikte olan bakır işleme özellikle Erzincan'ın eskiden bakırla

anılan adını tekrar bakırcılıkla özdeş hale getirecektir. Eğer 2026 perspektifinde Erzincan Ticaret Odası vasıtasıyla buna yönelik gerekli altyapı çalışmaları yapılırsa Erzincan ekonomisi için hem çok iyi bir kaynak sağlanmış, hemde bakır işlemeciliğinin dünyaya tanıtımı daha etkin yapılmış olur.

3.3. Bakır İşlemeciliğine İlişkin Muhasebe Kayıtları

Günümüzde bakır işlemeciliği yapan işletmeler genelde tek kişi tarafından işletilen işletmeler olarak zorlu şartlara karşı ayakta kalma mücadelesi vermektedir. 1970 ve 1980 yılları arasında Erzincan ekonomisinde büyük bir yer kaplayan ve hatta bakır işlemlerinin yurtdışında bile büyük rağbet gördüğü o yüzden de Erzincan'ın adıyla özdeşleşen bakır işlemeciliği 1992 depreminden sonra yaşanan göçler sonrası yok olmayla karşı karşıya kalmıştır. Günümüzde birkaç küçük basit usulde vergilendirilen işletmenin uğraşı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerekli altyapı çalışmaları yapıldığında bakır işlemeciliği hem Erzincan ekonomisine hem de muhasebe bilimine önemli katkılar sağlayacak potansiyele sahiptir. Özellikle maliyet muhasebesi açısından ürün haline gelene kadar birçok evreden geçen bakır, safha maliyet sistemi için tam bir uygulama alanı olacaktır. Bu amaçla ileride böyle bir işletmenin muhasebe kayıtlarına yardımcı olabilmek amacıyla yapılması gereken kayıtlar aşağıda verilmiştir.

HAMMADDE ALIMI

-----/-----

150. Direkt İlk Madde ve Malzeme XXX

100. Kasa XXX

-----/-----

ÜRETİME SEVK

-----/-----

710. Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri XXX

150. Direkt İlk Madde ve Malzeme XXX

-----/-----

İŞÇİLİK GİDERİ

-----/-----
720. Direkt İşçilik Giderleri XXXX
100. Kasa XXX
-----/-----

ÜRETİM

-----/-----
151. Yarı Mamuller – Üretim XXX
711. Direkt İlk Madde ve Malz. Yansı. Hesabı XXX
721. Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı XXX
-----/-----

BAKIRIN İŞLENMESİ (işleme yapan ayrıştırılabiliyorsa)

-----/-----
740. Hizmet Üretim Maliyeti
100. Kasa XXX
-----/-----
-----/-----

151. Yarı Mamuller – Üretim XXX
741. Hizmet Üretim Maliyeti Yans. Hesabı XXX
-----/-----

152. Mamuller
151. Yarı Mamuller – Üretim XXX
-----/-----

620. Satılan Mamuller Maliyeti XXXX
152. Mamuller XXX
-----/-----

Eğer Bakır işlemesi ayrıştırılamıyorsa*

-----/-----
151.01. İşlemeye Hazır Yarı Mamuller – Üretim XXX

721. Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı XXX

-----/-----

*Dağıtım anahtarları yardımı ile oluşan maliyet dağıtılabilir

* 151.01. İşlemeye Hazır Yarı Mamuller-Üretim xxx

151.02. İşleme Yapılan Hazır Yarı Mamuller- Üretim xxx gibi

SONUÇ

Kalkınma ülkeler için istenilen ve o uğurda birçok fedakârlığa katlanılan bir olgudur. Özellikle bölgesel gelişmişlik farklarını ortadan kaldırmak için ülkeler çeşitli programlar uygulamaktadır. Bu amaçla doğudaki geri kalmışlığın önüne geçmek için birçok kalkınma programı uygulanmasına rağmen istenen netice elde edilememiştir.

Doğu Anadolu'da kavşak bir il olan Erzincan bu kısır döngüyü aşmak için birçok çaba ortaya koymasına rağmen özellikle yaşanan depremler bu çabaların meyve vermesini engellemiştir. 11.01.2017 tarih ve 29945 sayılı resmi gazetede yayınlanan Cazibe Merkezleri programı çerçevesinde Erzincan'da birçok yatırım yapılması beklenmektedir. Ayrıca 2026 Kış olimpiyatlarını düzenleme çabaları ve bu olimpiyatların düzenleneceği iller arasında Erzincan'ın olması bir şans olarak görülmelidir. Özellikle Ticaret ve Sanayi odası öncülüğünde Erzincan adıyla özdeşleşen bakır işlemeciliği ile ilgili gerekli eleman yetiştirilir ve bu ürünlerin yapılacağı işletmelerin kurulmasına ön ayak olunursa Erzincan çok kısa zamanda içinde bulunduğu ekonomik durumdan daha iyi bir noktaya gelebilir. Gerekli seviyeye geldiğinde bakır işlemeciliği özellikle maliyet muhasebesi için tam bir uygulama alanı olacaktır.

Kaynakça

- Belli O.(1988).“Yukarı Fırat Bölgesinin Eski Metalürjik Faaliyetlerinin Araştırılması”, VI. Araştırma Sonuçları Toplantısı (23-27 Mayıs), Ankara 1988, ss.333-343
- Belli O., Kayaoğlu İbrahim Gündoğ.,(1994) “M.Ö. I. Binyıldan Günümüze Kadar Erzincan Bakırcılığı”, *Tarih ve Medeniyet Dergisi*, S.6,1994, ss. 58-61.
- Özdemir Melda; Kaya Fatma Ozan (2011).“*Günümüzde Gaziantep İlinde Bakırcılık*”*Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,2011 10(3):1249 -1270 ISSN: 1303-0094
- Karabacak Öznur(2011). “ *Elazığ'da Bakır Sanatı*” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 2011
- Kaya Firdevs, (1981). “El ve Köy El Sanatları Çerçevesinde Bakırın İşlenmesi Bakırcılık Üzerine Bir Araştırma”, Ankara Üniversitesi 757. Bilimsel Araştırmalar ve İncelemeler, S.445, Ankara 1981

Naldan Funda (2014). “ Erzincan Bakırcılığı” TurkishStudies International PeriodicalFortheLanguages, LiteratureandHistory of TurkishorTurkic, Volume 9/10,pp.775-796
YaviErsal, (1994), “Doğu Anadolu ve Erzincan”, Özyurt Matbaacılık , 1994, 1. Baskı, Erzincan.
Erzincan Valiliği, Erzincan Kültür ve Turizm Envanteri, Ermat Ofset, Erzincan, 2007.
İktisadi Araştırma Vakfı, Erzincan Ekonomisi 2023 Vizyonu, İstanbul, 2012.
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,2005yılı, s.66
11.01.2017 tarih ve 29945 sayılı resmi gazete
[http://www.nufusu.com/il/erzincan-nufusu\(12.02.2017\)](http://www.nufusu.com/il/erzincan-nufusu(12.02.2017))
(http://www.erzincangazetesi.com.tr/index.php?option=com_content&view=article&id12.12.2017)
<http://www.tkf.org.tr/tr/haber/2026-kis-olimpiyatlari-adayligi-kolaylastirilacak> 14.12.2017